

Wymagania edukacyjne z języka polskiego

klasa VII

	Kształcenie literackie i kulturalne	Tworzenie wypowiedzi (pisanie i mówienie)	Nauka o języku
Ocena dopuszczająca	SEMESTR I		
	<p>Jak w klasach IV-VI oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno, w sposób płynny i wyraźny, - omawia elementy świata przedstawionego, - próbuje ocenić postawę bohatera oraz krótko go scharakteryzować, - wskazuje realistyczne i nierealistyczne elementy świata przedstawionego, - stara się określić tematykę utworu, - próbuje argumentować i wyciągać wnioski, - zna podstawowe środki poetycko-stylistyczne: epitet, przenośnię, porównanie, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie - wskazuje je w tekście oraz tworzy własne proste przykłady, - próbuje odpowiadać na pytania zadane do przeczytanych i usłyszanych tekstów, - zna lektury obowiązkowe dla klasy VII, - opowiada o przeczytanym tekście, - próbuje rozpoznawać rodzaje literackie: epikę, lirykę, dramat oraz gatunki, - wskazuje elementy dramatu: tekst główny, didaskalia, dialog, monolog, akt, scena, czasem z pomocą nauczyciela, - zna pojęcia: neologizm, eufemizm, komizm, choć nie zawsze rozumie ich znaczenie, - wygłasza tekst z pamięci, choć z błędami, - stara się korzystać ze słowników ogólnych języka polskiego	<p>Jak w klasach IV - VI oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi zredagować: dedykację, opis przeżyć wewnętrznych, prostą notatkę, opis postaci z elementami charakterystyki, tekst o charakterze argumentacyjnym, tekst o charakterze oceniającym, choć w jego wypowiedziach pisemnych będą występowały błędy językowe, stylistyczne, ortograficzne, logiczne, kompozycyjne, - zna zasady budowania akapitów, - dłuższe wypowiedzi pisemne i ustne są zgodne z tematem i zadaną formą, - opowiada o wydarzeniach prawdziwych lub zmyślonych, - zna zasady estetycznego zapisu, - prowadzi starannie i schludnie zeszyt przedmiotowy, choć mogą w nim występować nieliczne luki w notatkach.	<p>Jak w klasach IV- VI oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe zasady ortograficzne dotyczące pisowni rz, ż, ó, u, ch, h, pisowni wielkiej i małej litery oraz cząstki „nie” z czasownikami, rzeczownikami, - rozpoznaje podstawowe kategorie słotwórcze w wyrazach o niewielkim stopniu trudności, - odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów, - rozpoznaje i nazywa części mowy, - wyróżnia części mowy odmienne i nieodmienne, - potrafi odmieniać czasowniki (osoba, liczba, rodzaj, czas), zna tryby, strony, aspekt, bezokolicznik i formy na -no, -to, rzeczowniki (przypadek, liczba, rodzaj), przymiotniki, choć czasem może mu to sprawiać kłopot, - stopniuje przymiotniki i przysłówki, - próbuje rozpoznać imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe, - odróżnia równoważnik zdania od zdania pojedynczego i od zdań złożonych, tworzy ich przykłady, - wskazuje podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie, okolicznik w prostych przykładach, - poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń

SEMESTR II

jw. oraz:

- próbuje interpretować obraz, grafikę, rzeźbę, fotografię,
- stara się korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela,
- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych,
- wie, czym jest adaptacja,
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny, reklamowy.

jw. oraz:

- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, np. język potoczny, literacki, oficjalny, nieoficjalny

jw.

	Kształcenie literackie i kulturalne	Tworzenie wypowiedzi (pisanie i mówienie)	Nauka o języku
Ocena dostateczna	SEMESTR I		
	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno, zwracając uwagę na intencję (wymowę) tekstu (informacja, przeżycie, perswazja), dykcję, znaki interpunkcyjne, - poprawnie łączy nazwiska autorów i tytuły dzieł, - zna lektury obowiązkowe, - potrafi wyodrębnić elementy świata przedstawionego - wskazuje czas i miejsce akcji, przedstawia wydarzenia, odtwarza, relacjonuje przebieg akcji utworu, wyodrębnia bohaterów, - wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, - dzieli się wrażeniami po przeczytanej lekturze oraz uzasadnia je, - poprawnie odpowiada na pytania zadane do usłyszanych i samodzielnie przeczytanych tekstów, - odczytuje tekst na poziomie przenośnym, - określa osobę mówiącą w tekście, bohatera lirycznego, sytuację liryczną, - zna pojęcia: fraszka, tren, ballada, puenta, apostrofa, pytanie retoryczne, antyteza, przerzutnia, porównanie homeryckie, sentencja, satyra, hymn, motyw, konwencja, osoba mówiąca, sytuacja liryczna, bohater liryczny, epika, liryka, dramat, symbol, alegoria, mit, obraz poetycki, eufemizm, powtórzenie, apostrofa, anafora, rym i jego rodzaje, - podejmuje rozważania i ocenia postępowanie bohaterów, - odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora, - odróżnia pojęcie fikcji literackiej 	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy rozbudowane zdania, poprawne stylistycznie i gramatycznie, - konstruuje dłuższe formy wypowiedzi zgodne z tematem, - stosuje poznane formy wypowiedzi pisemnej: streszczenie, rozprawka (teza, hipoteza, wnioskowanie, argument, przykład, polemika), recenzja, rozbudowana charakterystyka, opis przeżyć wewnętrznych, notatka, wywiad, charakterystyka, plan twórczy i odtwórczy, w tym plan kompozycyjny swojej wypowiedzi, - w wypowiedziach pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie językowym, ortograficznym, interpunkcyjnym, kompozycyjnym (wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity), - prace pisemne są całkowicie poprawne pod względem merytorycznym, - zna pojęcie synonim, homonim 	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady pisowni –i, -ii, -ji, - poznane zasady ortograficzne stosuje w praktyce, - rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, rodzaje nazw miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców, - rozpoznaje i odmienia poznane części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, zaimek, liczebnik), - zna części mowy nieodmienne, rozpoznaje je w tekście oraz podaje przykłady, - zna kategorie fleksyjne poznanych części mowy, - rozpoznaje imiesłowowy i ich rodzaje, rozumie zasady ich tworzenia, - poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania, przekształca go w zdanie złożone i odwrotnie, - rozpoznaje wypowiedzenie wielokrotnie złożone, - wskazuje części zdania, - tworzy wykresy zdań pojedynczych i złożonych, - zna rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie, - zna i rozumie pojęcia ze słowotwórstwa (wyraz podstawowy, pochodny, podstawa słowotwórcza, wskazywanie w wyrazie pochodnym tematu słowotwórczego i formantu, rodzaje formantów, realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, rodzina

	<p>od rzeczywistości,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje realistyczne i nierealistyczne elementy świata przedstawionego, - wygłasza tekst z pamięci, - prowadzi schludnie i starannie zeszyt z kompletnymi notatkami, - wskazuje świat przedstawiony w obrazach, analizuje i interpretuje dzieło plastyczne, - rozróżnia rodzaje literackie i różne gatunki epickie, - wyróżnia podstawowe elementy utworu dramatycznego, - zna cechy gatunkowe komedii, rozumie na czym polega humor sytuacyjny, postaci, słowny, - wyodrębnia elementy akcji (zawiązanie akcji, zwrot akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji) - umiejętnie stosuje cudzysłów, przypisy, odsyłacze oraz posiada szacunek dla cudzej własności intelektualnej 		<p>wyrazów, rdzeń),</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, czym jest mowa zależna i niezależna, - zna typy skrótów i skrótowców, zna zasady ich zapisu, - zna zasady akcentowania wyrazów i stosuje je w praktyce
SEMESTR II			
	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: neologizm, archaizm, - korzysta z różnych słowników językowych i encyklopedii, - wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, dzieło filmowe i telewizyjne, potrafi je opisać, wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych, - korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje je 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady bogacenia słownictwa, - rozwija słownictwo związane z tworzeniem tekstów o charakterze argumentacyjnym, - wie, czym jest norma językowa i stara się do niej stosować, - w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych uwzględnia intencję wypowiedzi i sytuację komunikacyjną 	<p>- jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna reguły dotyczące pisowni -ą, -ę, -om, -on, -em, -en, - stosuje zasady interpunkcji, - rozumie, na czym polega grzeczność językowa, - zna pojęcie stylu

	Kształcenie literackie i kulturalne	Tworzenie wypowiedzi (pisanie i mówienie)	Nauka o języku
ocena dobra	SEMESTR I		
	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno, wyraźnie, z uwzględnieniem wszystkich zasad kultury żywego słowa, - recytuje utwór zgodnie z zasadami kultury żywego słowa, - dobrze zna obowiązkowe lektury, - zna i wskazuje środki artystycznego wyrazu, rozumie ich funkcje w tekście, - rozumie pojęcia z teorii literatury (wymienione przy ocenie dostatecznej), ironię oraz rozpoznaje je w tekstach i określa ich funkcję, - analizuje i interpretuje utwory z uwzględnieniem wiedzy o epoce, - charakteryzuje osobę mówiącą, - charakteryzuje bohaterów lirycznych, - wartościuje postawy bohaterów, - określa problematykę utworu, - wskazuje i odczytuje dosłownie i przenośne oraz symboliczne znaczenia tekstów, - wskazuje uniwersalne znaczenia utworów, - jasno i rzeczowo odpowiada na pytania zadane do usłyszanych i przeczytanych tekstów, - często wypowiada się na lekcjach na poruszane tematy, - omawia akcję, wskazując wątki główne i poboczne, - dobrze identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy, publicystyczny, popularnonaukowy, naukowy 	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobrze posługuje się poznanymi formami wypowiedzi, - poprawnie wprowadza cytaty do swojej wypowiedzi, - tworzy rozbudowane i poprawne zdania, - nie ma problemu z konstruowaniem dłuższych form wypowiedzi zgodnych z tematem oraz zadaną formą, - wypowiedzi pisemne i ustne mogą zawierać nieliczne błędy językowo-stylistyczne, ortograficzne, interpunkcyjne, - tworzy wypowiedź stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję, układ graficzny, rozumie pojęcie akapitu 	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dobrym ortografię, - wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, - poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne, - wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni głosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, - dobrze posługuje się wiedzą ze słowotwórstwa, - rozpoznaje części mowy, zna kategorie fleksyjne, poprawnie je odmienia, - zna zasady zapisu mowy zależnej i niezależnej, potrafi przekształcić mowę niezależną w zależną i odwrotnie

SEMESTR II

jw. oraz:

- samodzielnie i krytycznie korzysta z różnych źródeł informacji, w tym z zasobów internetowych,
- posługuje się technologią informacyjną do zaprezentowania własnych umiejętności,
- samodzielnie wyszukuje informacje w słownikach ogólnych języka polskiego oraz słownikach specjalistycznych, np. słowniku terminów literackich, encyklopediach

jw. oraz:

- styl pisania i mówienia uwzględnia sytuację komunikacyjną i kontekst wypowiedzi,
- rozpoznaje i rozróżnia środki perswazji i manipulacji językowej głównie w tekstach reklamowych,
- zna sposoby bogacenia słownictwa i wykorzystuje je w swoich tekstach,
- dostrzega zróżnicowanie języka (słownictwo ogólnonarodowe, o ograniczonym zasięgu, np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy, wyrazy zapożyczone),
- rozpoznaje styl potoczny, naukowy, publicystyczny, urzędowy, artystyczny,
- zna terminy związane z teatrem, filmem (gatunki filmowe, adaptacja) prasą, kinem, telewizją,
- dostrzega różnice pomiędzy literaturą piękną a naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa

jw. oraz:

- dobrze zna zasady interpunkcji

	Kształcenie literackie i kulturalne	Tworzenie wypowiedzi (pisanie i mówienie)	Nauka o języku
Ocena bardzo dobra	SEMESTR I		
	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania dla klasy siódmej, - doskonale zna lektury obowiązkowe, - wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu, potrafi wyjaśnić jego przesłanie, uniwersalne wartości, potrafi wskazać informacje wyrażone wprost i pośrednio, w tym metaforyczne i symboliczne, - analizuje i interpretuje utwory z uwzględnieniem kontekstów, np. biograficznego, historycznoliterackiego, kulturowego, społecznego, - analizuje utwór , wykorzystując wiedzę z teorii literatury, - często i ciekawie wypowiada się realizując zamierzony cel wypowiedzi, dobierając trafne argumenty, - samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie ideę, temat, - chętnie dzieli się swoimi wrażeniami po przeczytaniu lektury i wyczerpująco je uzasadnia, - samodzielnie i twórczo korzysta z różnych źródeł informacji, - odróżnia sprawy przemijające od wartości ponadczasowych, - recytuje teksty, dbając o ich właściwą interpretację 	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym, - doskonale posługuje się poznanymi formami, - opowiada o wydarzeniach prawdziwych lub zmyślonych, dodając ciekawe szczegóły i obrazując zaangażowanie emocjonalne, - tworzy teksty urozmaicone, bogate językowo, wykorzystuje w nich poznane środki stylistyczno-językowe 	<p>Spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu bardzo dobrym ortografię i interpunkcję, - samodzielnie rozpoznaje części mowy i bezbłędnie określa ich kategorie gramatyczne oraz funkcje jakie pełnią

SEMESTR II

jw. oraz

- w opisie i interpretacji tekstu kultury umiejętnie posługuje się poznaną terminologią,
- interpretuje teksty kultury, np. obraz malarski, rzeźbę, plakat, film na poziomie dosłownym i przenośnym, posługując się poznaną terminologią,
- próbuje samodzielnie odczytywać wartości wpisane w teksty kultury

jw. oraz:

- umiejętnie dobiera odpowiedni styl pisania i mówienia do różnych sytuacji komunikacyjnych i z uwzględnieniem kontekstu sytuacji,
- świadomie gromadzi słownictwo z określonych kręgów tematycznych,

- jw.

Ocena celująca

Spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

- posiada pełne umiejętności z zakresu kształcenia kulturowego, literackiego i językowego przewidziane przez program,
- twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia, zainteresowania,
- wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne pod względem merytorycznym i poprawnościowym,
- nie powiela cudzych pomysłów i poglądów,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach polonistycznych w szkole i poza nią,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną i prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny (np. udział w akademiach, współpraca z gazetką szkolną),
- wykazuje wysoki stopień zaangażowania w czasie zajęć,
- chętnie wykonuje dodatkowe zadania.